

Uitvoeringsrichtsnoeren — Digitale strategie Erasmus+ en Europees Solidariteitskorps

EUROPESE COMMISSIE

Directoraat-generaal Onderwijs, Jongerenzaken, Sport en Cultuur
Directoraat B — Jongerenzaken, Onderwijs en Erasmus+
Eenheid B.4 — Coördinatie Erasmus+

E-mail: eac-unite.b.4@ec.europa.eu

*Europese Commissie
B-1049 Brussel*

© Europese Unie, 2025

Hergebruik met bronvermelding toegestaan.

Het beleid ten aanzien van hergebruik van documenten van de Europese Commissie is vastgelegd in Besluit 2011/833/EU (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39).

Voor elk gebruik of elke reproductie van foto's of ander materiaal dat niet onder het auteursrecht van de EU valt, moet rechtstreeks aan de houders van het auteursrecht toestemming worden gevraagd.

Print ISBN 978-92-68-22904-0
PDF ISBN 978-92-68-22903-3

doi: 10.2766/9085470
doi: 10.2766/4777395

NC-01-24-061-NL-C
NC-01-24-061-NL-N

Uitvoeringsrichtsnoeren — Digitale strategie Erasmus+ en Europees Solidariteitskorps

Versie 1 — 28/11/2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Beleidskader	6
3. Doelstellingen van de uitvoeringsrichtsnoeren	9
4. Programmamechanismen ter ondersteuning van de digitale prioriteit	11
4.1 Projecten die rechtstreeks bijdragen aan de digitale prioriteit	11
4.2 Integratie van digitale hulpmiddelen en methoden om projectuitvoering te verbeteren of als onderdeel van de activiteitopzet.....	14
4.3 Via digitale prioriteit bijdragen aan overige Erasmus+-prioriteiten	17
5. De rol van organisaties bij het voorbereiden, uitvoeren en opvolgen van projecten gericht op de digitale prioriteit	18
5.1 Voorafgaand aan het project.....	18
5.2 Tijdens het project	18
5.3 Na afloop van het project	19
6. De rol van nationale agentschappen, het Salto-onderzoekscentrum Digitaal en het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA)	19
6.1 Voorlichting en bewustmaking	20
6.2 Ondersteuning van potentiële aanvragers en begunstigden	21
6.3 Digitale contactpunten	21
6.4 Deskundige beoordelaars	22
6.5 Opleiding en netwerken voor personeel van organisaties en nationale agentschappen	22
6.6 Bewijsvergaring, toezicht en effectmaximalisering	23
6.7 Synergieën met andere programma's	24
Bijlage I: Nuttige kaders en instrumenten.....	25

1. Inleiding

De huidige digitale transformatie heeft een voortdurende impact op onze samenlevingen en economieën. Er ontstaan nieuwe manieren om te leren, op te leiden, te werken, en om actief deel te nemen aan de maatschappij, zich te vermaken en te communiceren. Digitale en andere opkomende technologieën bieden met nieuwe functies en processen een groot aantal mogelijkheden die met traditionele methoden en middelen moeilijk of zelfs onmogelijk te realiseren zijn.

Digitale vaardigheden en competenties zijn een basisvoorwaarde voor sociale inclusie, actief burgerschap, inzetbaarheid, productiviteit, zekerheid en groei. Onderwijs en opleiding spelen hierin een cruciale rol. De EU-lidstaten hebben zich ertoe verbonden van digitaal onderwijs een prioriteit te maken. Dit voornemen komt tot uitdrukking in de aanbevelingen van de Raad van 2023 over digitale vaardigheden en competenties, en over succesfactoren voor digitaal onderwijs en digitale opleiding.

Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps zijn krachtige leerprogramma's op Europees niveau. Het streven is om met deze programma's gedurende de jaren 2021-2027 tien miljoen deelnemers te bereiken, met name jongeren, en zo een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan de uitbreiding van digitale vaardigheden en competenties. De programma's kunnen een actieve rol spelen bij het stimuleren van nieuwe vaardigheden en daarmee bijdragen aan de digitale transitie. Het zijn sterke instrumenten waarmee een breed scala aan belanghebbenden kan worden bereikt en betrokken, zoals scholen, universiteiten, aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding, jongeren- en sportorganisaties, niet-gouvernementele organisaties (ngo's), lokale en regionale overheden, maatschappelijke organisaties en ondernemingen. Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van individuele en institutionele digitale geletterdheid, capaciteiten en vaardigheden, zodat iedereen gelijke kansen krijgt om in het leven vooruit te komen, een baan te vinden en een betrokken burger te zijn¹. De programma's hebben een voorbeeldfunctie en kunnen een multiplicatoreffect hebben op Europees, nationaal en lokaal niveau. Teneinde deze doelstellingen te bereiken, hebben Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps hun bijdrage aan de digitale transitie gemarkeerd als een van hun vier kernprioriteiten voor 2021-2027 (naast inclusie en diversiteit, milieu en bestrijding van klimaatverandering, en deelname aan het democratisch proces, gemeenschappelijke waarden en maatschappelijke betrokkenheid).

Dit document biedt richtsnoeren voor de manier waarop kan worden verzekerd dat Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps een systematische bijdrage leveren aan de digitale transitie middels effectieve activiteiten. Met deze richtsnoeren wordt beoogd deelnemers, begunstigen, projectcoördinatoren en partners, uitvoeringsorganen en andere belanghebbenden die bij de programma's zijn betrokken, te inspireren en te motiveren om een actieve rol te spelen in de digitale transitie. Zij vormen het uitgangspunt voor de verdere uitwerking van concrete richtsnoeren, toolkits, opleidings- en andere operationele activiteiten en hulpmiddelen door uitvoeringsorganen en het Salto Digitaal.

¹ Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps dragen bij aan het bereiken van de EU-doelstellingen in synergie met nationale financieringsregelingen van EU-lidstaten en andere EU-financieringsregelingen, zoals het programma Digitaal Europa, Horizon Europa, het Europees Sociaal Fonds Plus, de herstel- en veerkrachtfaciliteit, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling.

Dit document is gezamenlijk opgesteld door alle partijen die de uitvoering van de twee programma's ondersteunen: de Europese Commissie, de nationale agentschappen² en het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA), het Salto-onderzoekscentrum voor de digitale transitie van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps, evenals een groep belanghebbenden die onder meer begunstigde organisaties, onderzoekers, beroepsbeoefenaren en voormalige deelnemers vertegenwoordigt.

2. Beleidskader

Met het oog op de uitdagingen van de digitale transitie en de steeds groter wordende vraag naar digitale vaardigheden zijn op EU-niveau diverse initiatieven³ ontplooid. In het **digitaal kompas**⁴ en het **actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten**⁵ zijn ambitieuze doelen gesteld ter ondersteuning van de EU-lidstaten bij het ontwikkelen van digitale vaardigheden binnen het kader van een leven lang leren. Het streven is dat 80 % van de volwassenen ten minste over digitale basisvaardigheden beschikt en dat tegen 2030 20 miljoen ICT-specialisten in de EU werken, waaronder een groter aantal vrouwen. Deze doelstellingen worden weerspiegeld in het besluit over het **beleidsprogramma voor het digitale decennium tot 2030**⁶ en zijn aangevuld met de in de **Europese Onderwijsruimte**⁷ vastgestelde doelstelling om het percentage leerlingen in het tweede jaar van het secundair/voortgezet onderwijs dat zwak presteert op het gebied van computer- en informatievaardigheden tegen 2030 terug te dringen tot minder dan 15 %. Uit kernindicatoren blijkt echter dat er nog een lange weg te gaan is tot de doelstellingen op het gebied van digitale vaardigheden zijn bereikt:

- **44 % van de EU-burgers beschikt niet over digitale basisvaardigheden**⁸;
- in 2023 waren **bijna 10 miljoen ICT-specialisten** werkzaam, waarvan **81 % man**⁹;
- **43 % van de leerlingen in het tweede jaar van het secundair/voortgezet onderwijs presteert nog onvoldoende** op het gebied van computer- en informatievaardigheden¹⁰;
- **slechts 39 % van de leerkrachten vindt zichzelf voldoende voorbereid** om digitale technologieën te gebruiken bij het lesgeven¹¹.

² Nationale agentschappen die de programma's Erasmus+ en Europees Solidariteitskorps uitvoeren: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/nl/contacts/national-agencies?facets__permanent%7Cfield_eac_topics=1964.

³ Een Europa dat klaar is voor het digitale tijdperk — Europese Commissie (europa.eu); AI-verordening | De digitale toekomst van Europa vormgeven (europa.eu); Gegevensbescherming in de EU — Europese Commissie (europa.eu); Wetgeving digitale diensten (europa.eu); Een Europese strategie voor een beter internet voor kinderen (BIK+) | De digitale toekomst van Europa vormgeven (europa.eu).

⁴ COM(2021) 118 final.

⁵ COM(2021) 102 final.

⁶ Besluit (EU) 2022/2481 van 14.12.2022.

⁷ 2021/C 66/01.

⁸ Digitalisering in Europa — editie 2024 — Eurostat (europa.eu).

⁹ Ibid.

¹⁰ <https://data.europa.eu/doi/10.2766/5221263>.

De digitale transformatie is in het bijzonder van belang voor onderwijs en opleiding, jeugdzaken en sport, als **systematisch veranderingsproces waarbij technologie wordt ingezet om nieuwe processen en methoden mogelijk te maken** met als doel de **kwaliteit en inclusiviteit in onderwijs, opleiding en jeugdzaken te vergroten**. Een doelgericht gebruik van digitale en andere opkomende technologieën biedt nieuwe leer- en communicatiemogelijkheden, verbetert de toegang tot informatie en biedt gelegenheid tot het toepassen van moderne pedagogische benaderingen waarmee onderwijzenden hun onderwijs en lerenden hun leerwijze verder kunnen verbeteren, zowel in formele als niet-formele leeromgevingen. Het kunnen beschikken over **een digitale infrastructuur en digitale apparatuur**, evenals het bezitten van **digitale vaardigheden** zijn noodzakelijke voorwaarden voor succesvol digitaal onderwijs, opleiding en jeugdwerk.

Onderwijs en opleiding zijn essentieel voor de persoonlijke ontwikkeling, de sociale cohesie, het concurrentievermogen en innovatie. Het **actieplan voor digitaal onderwijs 2021-2027¹²** is het belangrijkste vlaggenschipinitiatief van de Europese Commissie om onderwijs en opleiding klaar te maken voor het digitale tijdperk. Het **omvat alle soorten formeel onderwijs en opleiding, vanuit het perspectief van een leven lang leren, en digitale vaardigheden op alle niveaus (van basis tot gevorderd), waaronder formeel en niet-formeel leren en jeugdwerk gericht op de ontwikkeling van digitale vaardigheden**.

Het actieplan voor digitaal onderwijs bevat twee strategische prioriteiten die zijn gericht op:

- 1) **de ontwikkeling van een goed presterend digitaal onderwijsecosysteem**; en
- 2) **de verbetering van de digitale vaardigheden en competenties met het oog op de digitale transformatie**;

en die **het uitgangspunt vormen voor de ondersteuning van de digitale prioriteit van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps**.

De twee strategische prioriteiten van het actieplan voor digitaal onderwijs omvatten verdere niet-limitatieve gebieden die terugkomen in de digitale prioriteit van de programma's Erasmus+ en Europees Solidariteitskorps:

- **ontwikkeling van digitale vaardigheden en competenties op basis- en gevorderd niveau voor lerenden en personeel**
- **digitale onderwijsmethoden en expertise voor onderwijsactoren en jeugdwerkers** (waaronder digitaal welzijn voor zowel lerenden als personeel, het aanpakken van desinformatie en het bevorderen van digitale geletterdheid)
- **opkomende technologieën en innovatie in onderwijs en opleiding** (waaronder het ontwerp en innovatieve gebruik van digitale onderwijsinhoud, kwaliteitsborging en interoperabiliteit)
- **disruptieve technologieën, zoals artificiële intelligentie — AI** (waaronder het doelmatige gebruik van artificiële intelligentie in onderwijzen, leren en beoordelen, evenals de ontwikkeling van onderwijsmethoden, capaciteiten en digitale vaardigheden die noodzakelijk zijn voor een veilig en verantwoord AI-gebruik)

¹¹ TALIS — The OECD Teaching and Learning International Survey — OECD.

¹² COM(2020) 624 final.

- **digitale paraatheid en capaciteit van instellingen** (waaronder de initiële en voortgezette opleiding van leerkrachten en de ontwikkeling van doeltreffende pedagogische benaderingen, bijvoorbeeld op het gebied van informatica)
- **digitale inclusie en de aanpak van digitale ongelijkheid** (waaronder de deelname van meisjes en vrouwen aan STEM en een STEAM-benadering (wetenschap, technologie, engineering, kunst en wiskunde))
- **gebruik van digitale EU-hulpmiddelen en EU-kaders voor digitaal onderwijs en digitale vaardigheden**

De twee strategische prioriteiten van het actieplan voor digitaal onderwijs zijn verder uitgewerkt in twee in november 2023 goedgekeurde aanbevelingen van de Raad. In de **aanbeveling van de Raad over de succesfactoren voor digitaal onderwijs en digitale opleiding**¹³ wordt de visie uiteengezet voor een universele toegang tot inclusief en hoogwaardig digitaal onderwijs en digitale opleiding voor iedereen in formeel onderwijs en opleiding, en wordt een coherent kader voorgesteld voor investering, governance en capaciteitsopbouw. De **aanbeveling van de Raad betreffende de verbetering van het aanbod van digitale vaardigheden en competenties in onderwijs en opleiding**¹⁴ heeft tot doel de lidstaten te ondersteunen bij de aanpak van gemeenschappelijke uitdagingen in verband met het lage niveau van de digitale vaardigheden in verschillende segmenten van de bevolking.

In dezelfde geest is in **de EU-strategie voor jongeren (2019-2027)** het kader uiteengezet voor Europese samenwerking in het belang van jongeren. Deze strategie bevordert sectoroverschrijdende benaderingen om in te spelen op de behoeften van jongeren op verscheidene beleidsterreinen, waaronder digitalisering. In de resolutie van de Raad over het kader voor het instellen van een **Europese jeugdwerkagenda**¹⁵ wordt verwezen naar digitaal jeugdwerk. De deskundigengroep die in het kader van het werkplan voor jeugdzaken van de Europese Unie voor 2016-2018 werd ingesteld¹⁶, heeft een gedeelde definitie vastgesteld van digitaal jeugdwerk¹⁷ als zijnde een hulpmiddel, een activiteit en inhoud voor toepassing in een gevarieerd en complex praktijkgebied.

Het **EU-werkplan voor sport** onderkent de rol van sport als belangrijke factor in het bevorderen van innovatie en digitalisering middels de ondersteuning van sectoroverschrijdende samenwerking. Met dat doel wordt in het plan bijvoorbeeld aandacht besteed aan het gebruik van digitale instrumenten in coachingopleidingen.

De aanbevelingen, strategieën en werkplannen van de Raad zijn tevens opgevolgd met meer operationele richtsnoeren, kaders en hulpmiddelen ter ondersteuning van de digitale transformatie in onderwijs, opleiding en jeugdzaken.

Het **digitalecompetentiekader voor burgers (DigComp 2.2)**¹⁸ biedt een gemeenschappelijke invulling van het begrip digitale competentie.

¹³ pdf (europa.eu).

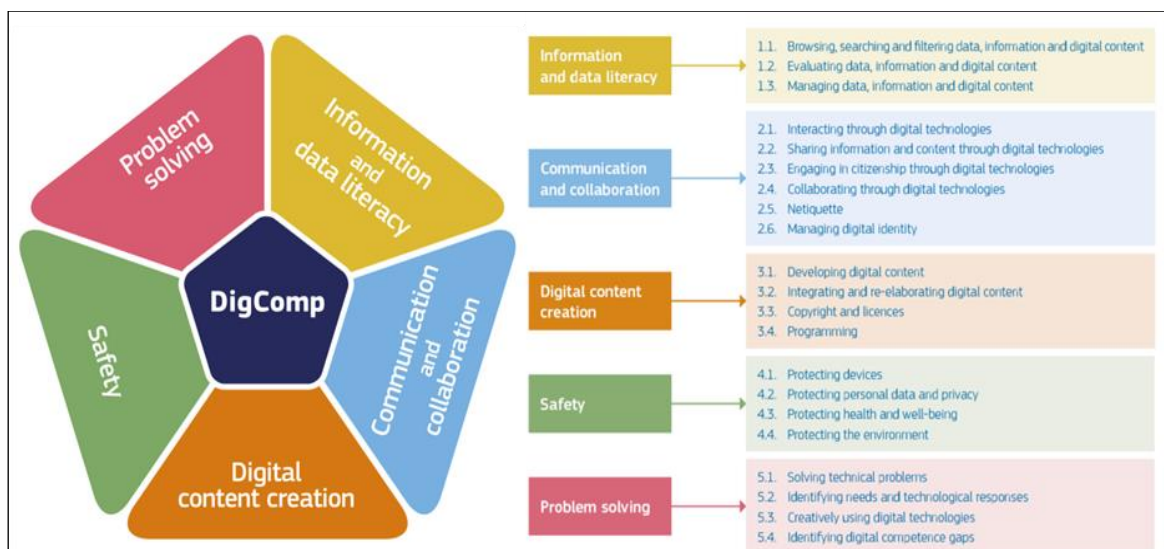
¹⁴ pdf (europa.eu).

¹⁵ Resolutie van de Raad over het kader voor het instellen van een Europese jeugdwerkagenda (1/12/2020).

¹⁶ EU-werkplan voor jeugdzaken 2016-2018.

¹⁷ Developing digital youth work. Policy recommendations and training needs. For youth workers and decision-makers. Expert group set up under the European Union Work Plan for Youth for 2016-2018.

¹⁸ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415>.

Figuur 1. Digitalecompetentiekader voor burgers

In het **digitalecompetentiekader voor onderwijsactoren (DigCompEdu)**¹⁹ wordt uiteengezet over welke digitale vaardigheden onderwijsactoren moeten beschikken. Het Europese kader voor **digitaal bekwame onderwijsorganisaties (DigCompOrg)**²⁰ biedt een leidraad waarmee organisaties kunnen reflecteren op een doeltreffende integratie van

in digitale leertechnologieën binnen hun organisatie.

In de **Ethische richtsnoeren voor het gebruik van artificiële intelligentie (AI) en data bij onderwijs en leren voor onderwijsactoren**²¹ wordt aandacht besteed aan geavanceerde digitale vaardigheden en wordt beoogd **onderwijsactoren ondersteuning te bieden** bij een doeltreffend databeheer, hen te informeren over de bijdrage van AI-systemen in onderwijsomgevingen en het gebruik van voorspellende analyse, en het gebruik van opkomende technologieën in het onderwijs te bevorderen.

De **richtsnoeren inzake het aanpakken van desinformatie en het bevorderen van digitale geletterdheid via onderwijs en opleiding**²² zijn bedoeld voor het basis- en secundair onderwijs en hebben tot doel een breder inzicht te creëren in digitale geletterdheid door middel van onderwijs en opleiding, een verantwoord en veilig gebruik van digitale technologieën te bevorderen en een breder bewustzijn en betere kennis over desinformatie bij het publiek te bevorderen.

3. Doelstellingen van de uitvoeringsrichtsnoeren

¹⁹ DigCompEdu.

²⁰ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/european-framework-digitally-competent-educational-organisations-digcomporg/digcomporg-framework_en.

²¹ <https://op.europa.eu/nl/publication-detail/-/publication/d81a0d54-5348-11ed-92ed-01aa75ed71a1>.

²² <https://op.europa.eu/nl/publication-detail/-/publication/a224c235-4843-11ed-92ed-01aa75ed71a1>.

In dit document wordt een leidraad geboden voor de uitvoering van de digitale horizontale prioriteit op alle niveaus van de programma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps. Het beschrijft de activiteiten van de programma's, de gefinancierde projecten en de manier waarop deelnemers en instellingen bij deelname aan de programma's worden voorbereid en worden betrokken opdat een actieve bijdrage aan de digitale transitie wordt geleverd.

De doelstellingen zijn:

- a) verhoging van de kwaliteit en versterking van de impact van projecten van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps die zijn gericht op de digitale horizontale prioriteit;
- b) verdere bevordering van opname van de digitale horizontale prioriteit in de programma's;
- c) ontwikkeling en versterking van de voorbeeldrol van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps op het niveau van projecten, organisaties en programma's in het gebruik van digitale praktijken en hulpmiddelen bij activiteiten;
- d) ondersteuning van deelnemende organisaties bij het opbouwen van hun digitale capaciteit middels de uitwisseling van goede praktijken en ervaringen;
- e) ondersteuning van de ontwikkeling van een methode voor toezicht op de uitvoering van de digitale prioriteit;
- f) bevordering van het bewustzijn van deelnemers en hen inspireren actief bij te dragen en vorm te geven aan de digitale transitie;
- g) uiteindelijk deelnemers helpen uitrusten met de kennis en vaardigheden die zij nodig hebben om ten volle deel te kunnen nemen aan de digitale transitie.

Op deze manier ondersteunt de strategie uiteindelijk de uitvoering van de doelstellingen zoals uiteengezet in het actieplan voor digitaal onderwijs en de daarmee samenhangende documenten, en draagt deze bij aan het navolgen van de conclusies uit het Speciaal verslag van de Europese Rekenkamer over EU-steun voor de digitalisering van scholen, waarin wordt opgeroepen om op een strategische en gecoördineerde manier gebruik te maken van Erasmus+ teneinde aan de doelstellingen, behoeften en verwachte leerresultaten voor scholen te voldoen, en sluit de strategie aan op nationale en regionale strategieën voor de digitalisering van scholen.

Doelgroepen van de strategie

Deze strategie is bedoeld voor iedereen die is betrokken bij de uitvoering van de programma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps, en dient als praktisch kader voor het bevorderen van de digitale dimensie bij activiteiten en het stimuleren van goede praktijken.

De belangrijkste doelgroepen waarop deze strategie is gericht, zijn:

- nationale agentschappen, met inbegrip van beoordelaars die zijn betrokken bij de selectie van projecten;
- het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA);
- Salto-onderzoekscentra, in het bijzonder het Salto-centrum voor digitale transitie;

- aanvragers en potentiële aanvragers;
- begunstigde organisaties die projecten uitvoeren;
- opleiders, faciliterende medewerkers, onderzoekers enz. met interesse in Erasmus+;
- beleidsmakers op de gebieden onderwijs en opleiding, jongeren en sport.

4. Programmamechanismen ter ondersteuning van de digitale prioriteit

In Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps zijn, in nauwe samenhang met het **actieplan voor digitaal onderwijs** en de **EU-strategie voor jongeren**, verschillende manieren opgenomen waarop de digitale prioriteit wordt ondersteund en een doelgericht en betekenisvol gebruik van digitale technologieën wordt gestimuleerd, teneinde de onderwijs- en opleidingspraktijk en de ontwikkeling van digitale competenties te verbeteren. Ten eerste: middels **projecten die rechtstreeks bijdragen aan de doelstellingen van de digitale prioriteit** door middel van mobiliteit, samenwerking en beleidsondersteuning (zie deel 4.1). Ten tweede: middels **het gebruik van digitale hulpmiddelen en methoden** bij de uitvoering van verschillende activiteiten, zoals beschreven in deel 4.2. Ten derde: aandacht voor de elementen van de digitale prioriteit kan tevens behulpzaam zijn bij het werken aan de overige kernprioriteiten: inclusie, de groene transitie en democratische deelname (zie deel 4.3).

4.1 Projecten die rechtstreeks bijdragen aan de digitale prioriteit

Een van de doelstellingen van Erasmus+ en Europees Solidariteitskorps is bij te dragen aan de verwezenlijking van de prioriteiten en acties van het actieplan voor digitaal onderwijs 2021-2027. De nadruk ligt dan ook op **doelgerichte en betekenisvolle gebruiksmogelijkheden van digitale en andere opkomende technologieën**, met het oogmerk de onderwijs- en opleidingspraktijk te verbeteren en digitale competenties te ontwikkelen. Het gaat er met name om hoe lerenden, onderwijsactoren en jeugdwerkers voordeel kunnen hebben van het gebruik van technologie naast traditionele hulpmiddelen. De aandacht ligt dan ook niet alleen bij **welke** digitale hulpmiddelen kunnen worden ingezet, maar ook bij **hoe** deze te gebruiken. Op het gebied van jeugdzaken vormen de inspanningen bovendien een aanvulling op de EU-strategie voor jongeren en de Europese jongerendoelstellingen met als doel jongeren te engageren, te inspireren en in verbinding te brengen om deel te nemen aan de ontwikkeling van beleid op het gebied van de digitale transformatie.

4.1.1 Erasmus+: kernactie 1 — Mobiliteit

- Het wordt algemeen erkend dat een leerervaring in het buitenland voor lerenden, onderwijsactoren en praktijkbeoefenaren een stimulans betekent

voor hun vaardigheden en competenties op bepaalde gebieden. Deze actie kan dan ook een mogelijkheid bieden tot **het ontwikkelen van digitale vaardigheden**. Er zijn mobiliteitsactiviteiten voor lerenden en personeel van scholen, beroepsonderwijs en -opleiding, en volwassenen- en hoger onderwijs, maar ook binnen het jongerenwerk, die speciaal zijn ontwikkeld om de algemene digitale vaardigheden of specifieke vaardigheden voor een bepaalde studierichting te ontwikkelen. Zo kan een leerling uit het beroepsonderwijs bijvoorbeeld bij een bedrijf leren omgaan met nieuwe software op het gebied van autotechniek²³.

- **Een specifiek voorbeeld zijn de “Digital Opportunity Traineeships/Training” (DOT’s).** Dit zijn specifieke **mobiliteitsactiviteiten** waarmee lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding en het hoger onderwijs, evenals personeel in alle onderwijs- en opleidingssectoren, geavanceerde digitale vaardigheden kunnen verwerven en hun capaciteit voor onderwijs, opleiding en voltooiing van andere taken met behulp van digitale hulpmiddelen, kunnen uitbreiden. Dezelfde activiteitsvormen als bij algemene leermobiliteit zijn mogelijk, zoals kijkstages, observatieperioden, studiebezoeken, onderwijsopdrachten, stages of andere opleidingsevenementen.

4.1.2 Erasmus+: kernactie 2 — Samenwerking tussen organisaties en instellingen

- **Partnerschappen voor samenwerking** kunnen zowel samenwerkingspartnerschappen als kleinschalige partnerschappen zijn. In de jaarlijkse oproep tot het indienen van voorstellen wordt omschreven wat deze partnerschappen in het kader van de digitale horizontale prioriteit moeten doen om bijvoorbeeld de ontwikkeling te ondersteunen van plannen voor digitale transformatie binnen onderwijsinstellingen en van innovatieve praktijken en methoden in onderwijs, opleiding en jeugdzaken, teneinde de kwaliteit van onderwijs en leren in de betrokken instellingen en organisaties te verhogen. Andere voorbeelden van projecten zijn samenwerking tussen scholen of aanbieders van beroepsonderwijs en -opleiding om de voordelen en risico’s van bepaalde generatieve AI-systemen voor het werk van leerkrachten op een bepaald vakgebied (bv. talen of wiskunde) te bestuderen of proefprojecten op te starten, en onderwijsinstellingen die richtlijnen voor andere scholen samenstellen met betrekking tot de beginselen voor het ontwikkelen van digitale onderwijsplannen of -strategieën, evenals de factoren voor een succesvolle uitvoering daarvan (zie de lijst met mogelijke gebieden in het deel “Beleidscontext” van dit document).
- **Partnerschappen voor excellentie of innovatie** (beheerd door het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA)): de vlaggenschipinitiatieven Europese universiteiten, kenniscentra voor beroepsopleiding en Erasmus+ Teacher Academies, evenals de partnerschappen voor innovatie (allianties, toekomstgerichte projecten) houden

²³ Deelnemersfeedback laat zien dat van 53 % van de deelnemers aan mobiliteitsactiviteiten de digitale vaardigheden waren verbeterd, en van 38 % de socialemediavaardigheden (Jaarverslag Erasmus+ 2022). Nationale agentschappen hebben ook opgemerkt dat een verbetering van digitale vaardigheden en competenties door middel van mobiliteitsactiviteiten leidt tot concrete positieve veranderingen of verbeteringen op lokaal niveau. Facts Express 1C/2017: New perspectives on everyday schoolwork | Finnish National Agency for Education (oph.fi).

zich in hun werk vaak bezig met de digitale transitie van onderwijs- en opleidingsstelsels. Voorbeelden van innovatieve benaderingen of praktijken zijn het gebruik van digitale hulpmiddelen of digitaal ondersteunde onderwijsmethoden om studenten en leerlingen voor te bereiden op de digitale transitie, en hen te helpen oplossingen te vinden voor maatschappelijke uitdagingen.

- **Acties voor capaciteitsopbouw** (beheerd door het EACEA): gericht op derde landen in verschillende delen van de wereld, met als doel internationale partnerschappen te smeden voor de digitale transformatie door digitale geletterdheid, digitaal ondernemerschap en de ontwikkeling en het gebruik van digitale vaardigheden te bevorderen, met name in laag- en middeninkomenslanden.

4.1.3 Erasmus+: kernactie 3 — Ondersteuning van beleidsontwikkeling en samenwerking

- Erasmus+ ondersteunt door het EACEA beheerde **projecten inzake beleidsexperimenten**, waarin vaak prioriteiten voor digitaal onderwijs en digitale opleiding aan bod komen. Dit zijn **omvangrijke** projecten zowel wat budget als wat impact betreft. Ze zijn gericht op het vinden, ontwikkelen en beoordelen van innovatieve (beleids-)benaderingen met het potentieel om algemeen toegepast te worden, teneinde tot overdraagbare en schaalbare oplossingen te komen waarmee onderwijs- en opleidingsstelsels kunnen worden verbeterd. Afhankelijk van de opkomende trends en behoeften worden specifieke thema's vastgesteld.
- Het programma ondersteunt daarnaast hulpmiddelen en platforms die speciaal zijn ontworpen ter bevordering van de ontwikkeling van digitaal onderwijs en digitale opleiding. Voorbeelden hiervan zijn **Selfie**, een diagnostisch instrument voor een schoolbrede ondersteuning van succesvol en inclusief digitaal onderwijs, en **Selfie voor leerkrachten**, waarmee leerkrachten hun eigen digitale vaardigheden en digitale pedagogische vaardigheden beoordelen. Op het gebied van **jeugdzaken** gaat het bij informeel en niet-formeel leren tijdens uitwisselingen vaak om onderwerpen die samenhangen met de digitalisering, zoals gamen, desinformatie en mediageletterdheid, evenals sociale media en de gevolgen daarvan voor het welzijn van jongeren.
- Met het **Europass-zelfbeoordelingsinstrument voor digitale vaardigheden** kunnen particulieren het niveau van hun digitale vaardigheden vaststellen, en met de Europese digitale leercredentials kan een gedigitaliseerde versie van een diploma of van andere kwalificaties worden verkregen.
- In het kader van dezelfde kernactie financiert Erasmus+ de **Europese hub voor digitaal onderwijs**, een online gemeenschap waar onderwijsdeskundigen uit heel Europa samenkomen. Het doel van de hub is een einde te maken aan de huidige fragmentatie van beleid, onderzoek en uitvoeringspraktijken op het gebied van digitaal onderwijs op Europees niveau. Leden van de hub zetten zich hiervoor in door beste praktijken te delen,

middels intercollegiaal leren en door samenwerking tussen verschillende onderwijs- en opleidingssectoren.

4.1.4 Vrijwilligers- en solidariteitsprojecten van het Europees Solidariteitskorps

- **Vrijwilligersteams** zijn groepen internationale vrijwilligers die samenkomen om gedurende een korte periode taken voor een project uit te voeren. Vrijwilligersteams kunnen bijvoorbeeld ouderen digitale vaardigheden bijbrengen, zodat ze thuis de voor hun relevante digitale diensten kunnen gebruiken, en toegang kunnen krijgen tot informatie en vaardigheden die noodzakelijk zijn in het huidige digitale tijdperk.
- **Solidariteitsprojecten** zijn door jongeren geleide activiteiten waarbij informele groepen van ten minste vijf jongeren financiering kunnen krijgen voor het uitvoeren van een project, bijvoorbeeld projecten en activiteiten die digitale geletterdheid bevorderen of gericht zijn op de bestrijding van desinformatie in de online wereld. De financiering kan hen helpen om positieve veranderingen teweeg te brengen binnen hun lokale gemeenschappen, gehoord te worden en waardevolle vaardigheden te ontwikkelen.

4.2. Integratie van digitale hulpmiddelen en methoden om projectuitvoering te verbeteren of als onderdeel van de activiteitopzet

4.2.1 Erasmus+: kernactie 1 — Mobiliteit

- **Virtuele componenten binnen mobiliteitsactiviteiten:** in aanvulling op fysieke mobiliteitsactiviteiten kunnen alle mobiliteitsactiviteiten op het gebied van onderwijs en opleiding, jeugdzaken en sport worden gecombineerd met virtuele activiteiten. Een combinatie van fysieke mobiliteit en een virtuele component bevordert online leeruitwisselingen in samenwerkingsverband en teamwerk. Zo nemen veel scholen op dit moment deel aan eTwinning-projecten en organiseren zij tevens mobiliteiten samen met dezelfde partnerinstellingen.
- **Gemengde intensieve programma's in het hoger onderwijs:** dit zijn gemengde intensieve programma's van korte duur waarin groepen studenten en/of personeelsleden een korte periode van fysieke mobiliteit in het buitenland doorlopen in combinatie met een verplichte virtuele component die een online leeruitwisseling in samenwerkingsverband en teamwerk bevordert. De virtuele component brengt lerenden online samen, zodat zij samen en gelijktijdig kunnen werken aan specifieke opdrachten die in het gemengde intensieve programma zijn geïntegreerd en die meetellen in het kader van de algemene leerresultaten.
- **Virtuele uitwisselingen in het hoger onderwijs en in jeugdzaken in het kader van Erasmus+** (gecentraliseerd, EACEA) tussen programmalanden en niet met het programma geassocieerde derde landen: deze actie geeft de mogelijkheid onlineactiviteiten met meerdere mensen te organiseren waarmee

de interculturele dialoog tussen deelnemers en de ontwikkeling van zachte vaardigheden worden bevorderd met gebruikmaking van digitale, op jongeren gerichte technologieën. Dankzij virtuele uitwisselingen van Erasmus+ kan elke jongere toegang krijgen tot internationaal en intercultureel onderwijs van hoge kwaliteit. Virtuele discussies of opleidingen kunnen de voordelen van fysieke mobiliteit weliswaar niet volledig evenaren, maar deelnemers aan virtuele uitwisselingen profiteren wel degelijk van internationale onderwijservaringen. In sommige gevallen leveren virtuele uitwisselingen via Erasmus+ bovendien ideeën op en effenen zij het pad voor fysieke uitwisselingen.

- **Specifieke toekenningscriteria:** de digitale dimensie maakt deel uit van de **toekenningscriteria** van de mobiliteitsactie en moet dan ook in aanmerking worden genomen bij het beoordelen van projectaanvragen en aanvragen voor accreditaties. Bij de beoordeling wordt niet alleen gekeken naar de prioriteiten waaraan het projectvoorstel bijdraagt, maar ook naar de manier waarop in het project wordt voorzien om digitale hulpmiddelen en technologieën te gebruiken bij de uitvoering van projectactiviteiten. Het gebruik van digitale hulpmiddelen in het schoolonderwijs, beroepsonderwijs en -opleiding en volwassenenonderwijs is vastgelegd in de **kwaliteitsnormen voor Erasmus** waaraan aanvragers zich bij de opzet van hun projecten moeten houden. Binnen het programma van het Europees Solidariteitskorps moeten organisaties die het kwaliteitskeurmerk aanvragen, voldoen aan de toekenningscriteria voor digitale transformatie en aangeven hoe zij zullen bijdragen aan deze prioriteit.
- **Online taalonderwijs:** de programma's Erasmus+ en Europees Solidariteitskorps bieden **mogelijkheden voor taalonderwijs** aan deelnemers die in het buitenland studeren of leren. Aangezien e-learning voor taalverwerving voordelen biedt op het gebied van toegang en flexibiliteit wordt via het platform voor online taalondersteuning (OLS) van de EU Academy deze ondersteuning aangeboden, met gepaste aanpassingen aan individuele sectoren²⁴.

4.2.2 Kernactie 2 — Samenwerking tussen organisaties en instellingen

- **Digitale componenten voor projectbeheer:** in het geval van partnerschappen voor samenwerking kunnen digitale componenten worden ingezet voor een betere uitvoering van taken en een betere samenwerking tussen de partners van deze projecten. Deze elementen worden begroot binnen het totale vaste bedrag voor het project en worden in aanmerking genomen bij de beoordeling van de kosteneffectiviteit en kwaliteit van het voorstel. Een deel van het vaste bedrag kan bijvoorbeeld worden gebruikt voor de aanschaf van softwarelicenties waarmee innovatieve onlineactiviteiten kunnen worden ontwikkeld in plaats van fysieke.
- **Allianties voor innovatie:** de toekenningscriteria omvatten bij "relevantie van het project" de mate waarin digitale vaardigheden in het voorstel worden geïntegreerd in de opleidingsinhoud voor de respectieve beroepsprofielen. Evenzo worden voor de partnerschappen voor excellentie zoals kenniscentra voor beroepsopleiding, Erasmus+ Teacher Academies en Europese

²⁴ In situaties waarin online onderwijs niet het beste middel is om een bepaalde doelgroep te bereiken, worden aanvullende vormen van taalondersteuning aangeboden.

universiteiten innovatieve benaderingen of praktijken waarbij digitale hulpmiddelen of digitale onderwijsmethoden worden gebruikt om studenten en leerlingen voor te bereiden op de digitale transitie, bij de beoordeling in aanmerking genomen.

- De programma's ondersteunen verder meerdere **Europese online platforms** voor virtuele samenwerking en digitaal onderwijs en jeugdwerk. Hiertoe behoren het Europees platform voor schoolonderwijs (met inbegrip van eTwinning), het elektronisch platform voor volwassenenonderwijs in Europa (Epale), de Europese Jongerensite en de portaalsite van het Europees Solidariteitskorps. Deze platforms bieden toegang tot virtuele samenwerkingsplekken en databanken voor het vinden van partners. Landen kunnen hier online van elkaar leren op het gebied van de ontwikkeling van stelsels en instellingen, en van professionele/persoonlijke ontwikkeling, met onder meer praktijkgemeenschappen en andere online diensten voor leerkrachten, opleiders, jeugdwerkers, beleidsmakers en andere beroepsbeoefenaren, evenals voor leerlingen, jongeren en volwassen lerenden in Europa en daarbuiten.

4.2.3 Kernactie 3 — Ondersteuning van beleidsontwikkeling en samenwerking

- De actie **Europese jongeren samen** helpt om meer jongeren te bereiken. Met een verscheidenheid aan traditionele en digitale kanalen wordt de ontwikkeling gefaciliteerd van partnerschappen en netwerken die de deelname en toegang van niet-gouvernementele organisaties (ngo's) op burgerniveau en jeugdbewegingen mogelijk maken.

4.2.4 Vrijwilligers- en solidariteitsactiviteiten van het Europees Solidariteitskorps

- Binnen het programma van het **Europees Solidariteitskorps** worden deelnemende organisaties aangemoedigd gebruik te maken van digitale hulpmiddelen en leermethoden ter aanvulling op hun activiteiten en om daaraan waarde toe te voegen, onafhankelijk van de thema's waarop het project is gericht, om de samenwerking tussen partnerorganisaties te verbeteren en verdere verspreiding van de resultaten of gemeenschapsopbouw te ondersteunen. Ook moet gebruik worden gemaakt van de platforms voor de algemene onlinetraining²⁵ en de EU Academy²⁶.
- Het Europees Solidariteitskorps stimuleert daarnaast het gebruik van digitale tools en leermethoden in **solidariteitsprojecten**. Groepen jongeren die deze projecten uitvoeren, worden aangemoedigd om gebruik te maken van digitale instrumenten en leermethoden teneinde de fysieke activiteiten aan te vullen en de kwaliteit van het project te verhogen.

²⁵

²⁶

4.3 Via digitale prioriteit bijdragen aan overige Erasmus+-prioriteiten

Met het definiëren en doeltreffend uitvoeren van de digitale horizontale prioriteit van het programma kan tegelijkertijd **de verwezenlijking van de overige horizontale doelstellingen, zoals inclusie en internationalisering, milieuduurzaamheid en deelname aan het democratisch leven, worden ondersteund.**

- Met de ondersteuning van de digitale transformatie van onderwijs en opleiding, jeugdzaken en sport komen mogelijk **inclusievere** communicatievormen beschikbaar waarmee deelnemers die niet (volledig) kunnen deelnemen aan mobiliteit in het buitenland, waaronder kansarme personen, beter kunnen worden bereikt. Erasmus+ biedt bovendien een aanvulling op fysieke mobiliteit door middel van digitale leermogelijkheden en virtuele uitwisselingen voor niet met het programma geassocieerde derde landen. Het doel is daarbij niet om persoonlijk leren en onderdompeling in de werk-, studie- of culturele omgeving te vervangen. Digitale leermogelijkheden en virtuele uitwisselingen kunnen echter wel worden ingezet als dat **voor de betrokkenen een toegevoegde waarde biedt.**
- Wat de internationalisering of transnationale dimensie betreft, zorgen projecten er dankzij de inzet van digitale hulpmiddelen met nieuwe methoden, platforms en formaten bovendien voor dat de capaciteit van organisaties voor het opzetten en ontwikkelen van hun internationale/transnationale samenwerking en culturele uitwisselingen wordt vergroot.
- De digitale prioriteit van het programma kan een rol spelen in de bewustmaking van kwesties op het gebied van klimaatverandering en duurzaamheid. Zo kunnen voorbereidende bezoeken voorafgaand aan een uitwisseling digitaal plaatsvinden.
- Digitale geletterdheid is binnen alle geledingen van de maatschappij een belangrijke factor geworden in de **deelname aan het democratisch leven** en maakt actief burgerschap mogelijk, waarbij openbare of andere diensten en processen die nu online plaatsvinden, ten volle kunnen worden benut. We zien dan ook dat in een aantal projecten die zijn gericht op de prioriteit “deelname aan het democratisch leven”, gebruik wordt gemaakt van de capaciteiten die worden geboden door digitale hulpmiddelen en platforms om bepaalde doelgroepen te bereiken. Ook worden deze groepen aangemoedigd de hulpmiddelen en platforms te gebruiken om betrokken te raken bij democratische processen, desinformatie aan te pakken en verder in de samenleving te integreren.

5. De rol van organisaties bij het voorbereiden, uitvoeren en opvolgen van projecten gericht op de digitale prioriteit

5.1 Voorafgaand aan het project

Tijdens de ontwikkelingsfase moeten voor projecten die zijn gericht op de digitale prioriteit, de beleidsdoelstellingen en hierboven beschreven richtsnoeren (zoals de ontwikkeling van digitale vaardigheden en het gebruik van digitale middelen om het leerproces te verbeteren) in aanmerking worden genomen. Los van het thema waarop het project is gericht en in aanvulling hierop moeten organisaties nagaan welke digitale hulpmiddelen, methoden en activiteiten positief kunnen bijdragen aan de invoering en verspreiding van projectactiviteiten.

In het geval van mobiliteitsprojecten moeten organisaties in de communicatie met potentiële deelnemers over de mogelijkheden die Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps bieden, tevens de ontwikkeling van digitale vaardigheden en het gebruik van digitale hulpmiddelen noemen.

5.2 Tijdens het project

Bij het voorbereiden en uitvoeren van de verschillende activiteiten moeten organisaties het gebruik van digitale hulpmiddelen en leermethoden integreren als aanvulling op de fysieke activiteiten en om de samenwerking tussen partnerorganisaties te verbeteren. Hierbij kunnen ze inspiratie putten uit de verschillende dimensies van het Europese kader voor digitaal bekwame onderwijsorganisaties. Tijdens het project moet speciale aandacht worden besteed aan het leerproces en de leerresultaten, en moeten voor zover mogelijk tevens de digitale of onderwijsvaardigheden die tijdens het project zijn ontwikkeld, worden gedocumenteerd.

Zo kan bijvoorbeeld tijdens een project op scholen die in eerste instantie het Selfie-instrument gebruiken, worden nagegaan op welke gebieden verdere ontwikkeling nodig is om dichterbij een doelgericht gebruik van digitale technologieën en inclusief digitaal onderwijs te komen. Vervolgens kan binnen het project worden gewerkt aan het opstellen van een verslag of aanbevelingen over de manier waarop scholen deze gebieden aanpakken, welke maatregelen er moeten worden genomen, wie daarbij moet worden betrokken, en hoe toezicht moet worden gehouden op de voortgang en de impact op het onderwijzen, leren, beoordelen of zelfs de administratie. Hoe dan ook moet in de projecten duidelijk worden gemaakt welke bijdrage een bepaald onderwerp (bv. digitaal welzijn, of digitale competenties van onderwijsactoren of opleiders) biedt aan de verbetering van het onderwijsproces, de motivatie, de betrokkenheid of de deelname van de doelgroep.

Deelname aan de netwerkmogelijkheden die door de programma's worden geboden, kan de capaciteit van organisaties vergroten en de uitwisseling van goede en inspirerende praktijken verbeteren, onder meer op het gebied van onderwerpen die verband houden met de digitale transformatie, zoals de ontwikkeling van digitale onderwijsmethoden, digitale inhoud of onderwijsprogramma's, het toetsen van

opkomende technologieën en de beoordeling van de impact ervan op de praktijken binnen onderwijsinstellingen.

5.3 Na afloop van het project

Het is belangrijk dat tijdens de evaluatie van de projecten en de impact van activiteiten op deelnemers en de organisaties zelf, aandacht wordt besteed aan de digitale prioriteit. Ook wanneer organisaties de resultaten van de projecten bekendmaken en hun goede praktijken met vakgenoten en belanghebbenden delen, moeten zij deze dimensie daarin opnemen. Dit geldt voor projecten die specifiek de verbetering van digitale vaardigheden en onderwijsmethoden als belangrijkste thema hebben, maar ook voor projecten waarin deze dimensie slechts één van meerdere dimensies vormt.

Organisaties moeten hun lerenden, personeel en leidinggevenden bewustmaken van mogelijkheden binnen de programma's om relevante digitale vaardigheden en competenties in alle studiegebieden te verwerven en verder te ontwikkelen, en hierop voort te bouwen om vooruitgang te boeken in het leren binnen andere gebieden. De ervaring die wordt opgedaan binnen een project van Erasmus+ of het Europees Solidariteitskorps kan een eerste stap zijn naar verdere digitalisering van organisaties of naar de ontwikkeling van digitale competenties van particulieren, die vervolgens na afloop van de looptijd van het project kunnen worden vervolgd en uitgebreid.

Verder kunnen organisaties profiteren van opleidingsmogelijkheden via door nationale agentschappen en Salto Digitaal aangeboden netwerkactiviteiten en hulpmiddelen, om hun kennis te verdiepen, zich bij te scholen en goede praktijken te bevorderen. Ten slotte wordt op het Europees platform voor schoolonderwijs en het elektronisch platform voor volwassenenonderwijs in Europa (Epale) een ruime hoeveelheid online leermogelijkheden aangeboden.

6. De rol van nationale agentschappen, het Salto-onderzoekscentrum Digitaal en het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA)

Nationale agentschappen, onderzoekscentra en het EACEA bevorderen de bekendheid van de verschillende opties en ondersteuningsmechanismen voor projecten die zijn gericht op het bijdragen aan de uitvoering van de digitale prioriteit binnen de programma's. Zij treden in contact met deelnemers binnen hun respectieve netwerken en spitsen hun benadering toe op de specifieke informatiebehoeften.

Nationale agentschappen spelen een **cruciale rol in de ondersteuning van de interesse en aanmelding voor, en de uitvoering en opvolging van projecten** die zijn gericht op ondersteuning van de digitale transformatie. Om de programma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps doeltreffend te kunnen uitvoeren, houden de nationale agentschappen zich aan gemeenschappelijke richtsnoeren (zoals

die in de gids voor nationale agentschappen), maar beschikken zij tevens over de nodige flexibiliteit om zich aan de respectieve nationale omstandigheden aan te passen.

Het **Salto-onderzoekscentrum Digitaal** helpt de nationale agentschappen bij de uitvoering van deze strategie. Het organiseert capaciteitsopbouwende activiteiten voor het personeel van de nationale agentschappen en begunstigden van het programma, en brengt hiervoor kennis en ondersteuning bijeen. Salto Digitaal zal het voortouw nemen bij het creëren van capaciteitsopbouwende activiteiten, en bij de ondersteuning van de nationale agentschappen terwijl die de digitale prioriteit ten volle integreren in de manier waarop zij met de programma's werken. Daarnaast zet Salto Digitaal beleidsdocumenten en de laatste beleidsontwikkelingen om in bruikbare formaten door middel van richtsnoeren, materialen en hulpmiddelen voor de nationale agentschappen, begunstigden en andere betrokkenen bij de programma's. Deze kunnen worden geraadpleegd op de website van Salto Digitaal²⁷. Zo worden in informatiebladen van één pagina door Salto Digitaal beknopte richtsnoeren en concrete ideeën gegeven voor manieren waarop verschillende EU-kaders en -hulpmiddelen in projecten van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps kunnen worden toegepast. Aanvullende hulpmiddelen en activiteiten van Salto Digitaal, zoals Digital Dialogues (webinars), workshops over de digitale transformatie, gedeelde beste praktijken, leermaterialen, onderzoek inzake de digitale prioriteit en kaders voor het aanwijzen van beste praktijken, ondersteunen belanghebbenden van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps bij het uitvoeren van de digitale horizontale prioriteit binnen de programma's. Met deze activiteiten wordt de uitvoering van de digitale prioriteit binnen de programma's ondersteund en wordt de capaciteit van de nationale agentschappen voor de digitale transformatie op het gebied van beleid en praktijk vergroot. Salto Digitaal verzamelt, analyseert en deelt bovendien voorbeelden en goede praktijken die door de nationale agentschappen worden vastgesteld. Ten slotte houdt Salto Digitaal de digitale stuurgroep op de hoogte van de stand van zaken en de uitvoering van de digitale prioriteit van de programma's.

Sommige acties van het programma worden daarnaast rechtstreeks door het **Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA)** van de Europese Commissie beheerd. In niet met het programma geassocieerde derde landen spelen EU-delegaties en, waar deze bestaan, de nationale Erasmus+-bureaus en Erasmus+-knooppunten, een belangrijke rol bij het vergroten van de bekendheid van de programmamogelijkheden, waaronder die met betrekking tot de digitale transformatie, bij de in deze strategie genoemde doelgroepen.

6.1 Voorlichting en bewustmaking

Nationale agentschappen moeten via de programma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps bijdragen aan de uitvoering van de digitale prioriteit en aan de digitale transformatie. Hierbij moet worden uitgegaan van de nationale omstandigheden en moeten de richtsnoeren op Europees niveau in acht worden genomen. Nationale agentschappen worden aangemoedigd bekendheid te geven aan hun werk inzake de digitale prioriteit binnen Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps.

²⁷ <https://saltodigital.eu>.

Nationale agentschappen en het EACEA — met ondersteuning door Salto Digitaal en de Europese Commissie — kunnen richtsnoeren verschaffen en voorbeelden van goede praktijken stimuleren en delen met alle organisaties die in Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps actief zijn, zowel nationaal als met andere nationale agentschappen en Salto Digitaal, en op de Europese hub voor digitaal onderwijs. De criteria voor het selecteren van voorbeelden van goede praktijken kunnen gezamenlijk door de nationale agentschappen worden vastgesteld, met advies en ondersteuning van Salto Digitaal. Dergelijke synergieën worden tevens bevorderd door middel van door de nationale agentschappen en het EACEA geboden netwerkmogelijkheden voor belanghebbenden, zoals opleidings- en samenwerkingsactiviteiten en netwerkactiviteiten.

Nationale agentschappen en het EACEA moeten daarnaast geschikt informatiemateriaal in toegankelijke en passende formaten ontwikkelen, verscheidene kanalen gebruiken voor outreach en informatieverstrekking, en proactief contact opnemen en onderhouden met organisaties die op relevante gebieden actief zijn en netwerkmogelijkheden bieden voor belanghebbenden.

6.2 Ondersteuning van potentiële aanvragers en begunstigden

De nationale agentschappen verlenen potentiële aanvragers en begunstigden systematische, billijke en op maat gesneden steun voor de digitale prioriteit binnen de projecten gedurende alle fasen van de projectcyclus. Dit is met name van belang voor nieuwkomers in de programma's. Nationale agentschappen kunnen zelf netwerkactiviteiten, workshops en leeractiviteiten met vakgenoten organiseren in overeenstemming met de programmavereisten, of systemen invoeren met multiplicatoren, coaches, projectbezoeken, adviesdiensten enz. Zij moeten beschikken over voldoende personele en financiële middelen om deze aanpak doeltreffend en doorlopend te kunnen uitvoeren.

Nationale agentschappen kunnen workshops voorbereiden of regionale of lokale belanghebbenden/instellingen uitnodigen om de toegevoegde waarde van deelname aan de EU-programma's uit te dragen en hen te stimuleren om deel te nemen.

6.3 Digitale contactpunten

Elk nationaal agentschap benoemt één digitaal contactpunt om acties inzake de digitale transitie binnen het agentschap te coördineren en te promoten. Dit is de contactpersoon voor andere nationale agentschappen, de Commissie en het Salto Digitaal over het onderwerp.

Personeelsleden van de nationale agentschappen moeten op de hoogte zijn van het relevante beleid op het gebied van digitaal onderwijs en digitale opleiding, jeugdzaken en sport, en dit toepassen op alle acties binnen het programma. Zij ontvangen de benodigde steun middels door Salto Digitaal verstrekte opleiding, richtsnoeren en hulpmiddelen, zodat zij hun kennis op het gebied van de digitale transformatie kunnen uitbreiden.

Digitale contactpunten helpen bij het opbouwen van kennis en capaciteit binnen de respectieve nationale agentschappen, promoten acties binnen hun agentschap die verband houden met de digitale prioriteit, en delen hun deskundigheid en ervaringen met collega's. Ook helpen zij in kaart te brengen welke doelgroepen mogelijk door deze strategie moeten worden bereikt.

6.4 Deskundige beoordelaars

Projecten van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps worden beoordeeld op een aantal criteria die zijn vermeld in de oproepen tot het indienen van voorstellen, in een concurrerende procedure waarbij alle in aanmerking komende ingediende aanvragen in aanmerking worden genomen, en waarbij personeel van de agentschappen en externe deskundigen zijn betrokken. Voor de beoordeling van projecten die zijn gericht op de digitale prioriteit, moeten ook de vaardigheden en competenties op dit gebied zo accuraat mogelijk zijn. De nationale agentschappen wordt verzocht mensen met deskundigheid op het gebied van digitaal onderwijs en digitale opleiding, jeugdzaken en sport op te nemen in hun team van beoordelaars en hun beoordelingscommissies. Hiermee breiden zij hun deskundigheid uit en wordt de kennis gedeeld met andere beoordelaars, zodat het bewustzijn wordt vergroot en projecten beter kunnen worden beoordeeld. Om het potentieel van projecten die erop gericht zijn de digitale transformatie te bevorderen, beter te identificeren en er sturing aan te geven, kan Salto Digitaal nationale agentschappen en deskundige beoordelaars voorzien van specifieke richtsnoeren en opleidingsmogelijkheden.

6.5 Opleiding en netwerken voor personeel van organisaties en nationale agentschappen

Personeel van de nationale agentschappen heeft specifieke training door de juiste vakmensen nodig om de capaciteiten te verwerven waarmee zij projecten die zijn gericht op de digitale prioriteit, beter kunnen begeleiden, beheren en evalueren. Salto Digitaal ondersteunt, voornamelijk via de digitale contactpunten, de capaciteitsopbouw van de nationale agentschappen op het gebied van de digitale prioriteit binnen de programma's door het organiseren en promoten van opleidingsevenementen en leermogelijkheden met vakgenoten onderling.

Nationale agentschappen kunnen, met hulp van Salto Digitaal, activiteiten voor intercollegiaal leren en netwerken organiseren op het gebied van digitaal onderwijs, opleiding en jeugdzaken op zowel nationaal als EU-niveau.

Naast nationale instrumenten zijn opleidings- en samenwerkingsactiviteiten van Erasmus+ en netwerkactiviteiten van het Europees Solidariteitskorps belangrijke instrumenten voor een gecoördineerde capaciteitsopbouw en gecoördineerd netwerken. Activiteiten van lange duur bieden de kans tot langdurige samenwerking en tot ontwikkeling van de tenuitvoerlegging, evenals de mogelijkheid om de invloed van de digitale prioriteit van de programma's te vergroten door middel van activiteiten die verscheidene jaren duren en door meerdere nationale agentschappen worden beheerd. Salto Digitaal biedt ondersteuning aan nationale agentschappen met deskundigheid inzake de planning en uitvoering van langdurige activiteiten die zijn

gericht op de digitale transformatie. Bovendien stelt Salto Digitaal opleidingsmaterialen en online modules ter beschikking die door nationale agentschappen kunnen worden gebruikt tijdens opleidings- en samenwerkingsactiviteiten.

Ter ondersteuning van de capaciteit van de nationale agentschappen in het proces van de digitale strategie voorziet Salto Digitaal hen van richtsnoeren, modellen, instrumenten, opleidingen en, waar nodig, begeleiding.

6.6 Bewijsvergaring, toezicht en effectmaximalisering

Hoe goed we de praktijkresultaten van de projecten interpreteren, bepaalt voor een groot deel hoeveel zicht we hebben op het effect van alle acties in onze programma's. Uit cijfers in de jaarverslagen van Erasmus+ blijkt dat er onder onderwijs- en andere instellingen in alle vakgebieden duidelijk belangstelling is om op de hoogte te zijn van onderwijs- en leermethoden waarin nieuwe technologieën zijn geïntegreerd, en om deze te ontwikkelen, in te voeren en te evalueren, of om passende digitale hulpmiddelen te ontwikkelen die zijn toegespitst op specifieke vakgebieden of op het bereiken van specifieke groepen lerenden. Op het platform voor resultaten van Erasmus+-projecten staan projecten vermeld die zijn gericht op een specifiek gebied zoals digitaal.

Nationale agentschappen, onderzoekscentra en het EACEA verzamelen de overvloed aan resultaten, onderwijsoplossingen en beste praktijken op een systematische manier, analyseren deze en delen ze met relevante belanghebbenden, in het bijzonder beleidsmakers. Daarnaast is de Commissie vastbesloten om haar toezegging na te komen dat *toekomstplanning* in de beleidscyclus zal worden opgenomen en de cultuur van empirisch onderbouwde governance wordt versterkt ²⁸. Prognoses kunnen helpen bij de respons op kritieke vragen met betrekking tot de effecten van digitale transformatie op onderwijs en leren.

Teneinde effectief gebruik te kunnen maken van de door de acties van het programma verkregen kennis, moeten we een proces opzetten waarmee vanuit gedecentraliseerde en gecentraliseerde acties feedback wordt verkregen over beleid en beste praktijken. Met behulp van analyse- en verslagleggingsstructuren, bv. via Salto Digitaal, kan worden gewaarborgd dat aanbevelingen degenen die de hervormingen uitvoeren, bereiken.

Salto Digitaal ondersteunt nationale agentschappen door informatie te bieden over de uitvoering van de digitale prioriteit, evenals suggesties voor **het standaardiseren van de wijze van verslaglegging, voor capaciteitsopbouw en voor begeleiding**. Salto Digitaal kan ook hulp bieden bij het ontwikkelen van een gemeenschappelijke methode voor het meten van het effect van projectresultaten op een manier die vergelijkbaar is tussen nationale agentschappen. Dit betekent ook dat deze resultaten, als ze eenmaal zijn samengevoegd, een breder beeld laten zien van de effecten van de programma's op het gebied van digitaal onderwijs en opleiding. Bovendien stelt Salto Digitaal een overzichtsverslag over de uitvoering van de digitale

²⁸ Prognoses vormen een aantrekkelijk, toekomstgericht type onderzoek met veel potentieel voor politieke zichtbaarheid.

strategie op, waarbij gebruik wordt gemaakt van door de nationale agentschappen aangeleverde gegevens.

Het EACEA heeft een **gestructureerd mechanisme voor feedback op beleid** ontwikkeld, waarin de strategie voor feedback op beleid en het actieplan voor 2023-2024 zijn opgenomen, evenals het eerste proefplan voor feedback op beleid inzake digitale transformatie. Dit strategische kader heeft tot doel te waarborgen dat het beleidsvormingsproces van de Commissie wordt uitgebreid met waardevolle ervaringen uit de projecten die zijn gefinancierd vanuit de door het EACEA beheerde programma's, zoals Erasmus+ en het Solidariteitskorps. In het proefplan voor feedback op beleid inzake digitale transformatie worden de beleidsbehoeften op het gebied van digitale transformatie uiteengezet, de relevante beleidsacties geprioriteerd, rollen toegewezen en tijdschema's aangegeven.

6.7 Synergieën met andere programma's

Nationale agentschappen kunnen begunstigden ondersteunen bij het zoeken naar de meest gepaste actie (het "projectformat") voor hun project in het kader van de digitale prioriteit binnen de programma's, of om andere/aanvullende financieringsmogelijkheden te vinden. Andere programma's, zoals het Europees Sociaal Fonds Plus, Horizon Europa of het programma Digitaal Europa zijn relevante voorbeelden waarin middelen zijn toegewezen aan de ontwikkeling van digitale vaardigheden en competenties voor verschillende doelgroepen.

Een voorbeeld van het vormen van synergieën met de hierboven genoemde EU-investeringsprogramma's is de toekenning van een excellentiekeurmerk waarmee in 2023 in het kader van Erasmus+ een proef is gedaan. Negen allianties van Europese universiteiten ontvingen een excellentiekeurmerk als bewijs van de hoge kwaliteit van hun voorstellen en als aanbeveling bij andere financieringsregelingen.

Goede praktijken voor synergieën met andere programma's zullen worden vastgelegd als onderdeel van de hierboven genoemde wijzen van verslaglegging en gedeeld om de toepassing ervan te verspreiden en het potentieel volledig te benutten. Bovendien worden alle organisaties die de programma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps uitvoeren, uitgenodigd na te denken over de rol van digitalisering binnen hun eigen structuren en activiteiten.

Bijlage I: Nuttige kaders en instrumenten

De hieronder vermelde kaders en instrumenten kunnen binnen de projecten van Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps worden gebruikt om de uitvoering van de digitale prioriteit te ondersteunen.

De **kaders** (zoals DigComp en DigCompOrg) kunnen als aanvulling op het actieplan voor digitaal onderwijs worden gebruikt om bij de ontwikkeling van projecten de behoeften, doelstellingen en activiteiten vast te stellen. Zij bieden een gedeeld referentiekader waarmee een project kan worden afgestemd op een bredere Europese context.

Gedurende het project kunnen de **instrumenten** en kaders worden gebruikt om de projectactiviteiten, zoals capaciteitsopbouw op het gebied van digitale vaardigheden en zelfbeoordeling (bv. Selfie), te ondersteunen. Daarnaast kunnen verschillende instrumenten en kaders worden gebruikt om na te denken over activiteiten binnen het project en de effecten te beoordelen.

De **platforms en gemeenschappen** (zoals de Europese hub voor digitaal onderwijs) kunnen worden gebruikt om partners te vinden en te netwerken, te benchmarken en goede praktijken te delen. Zij bieden bovendien een ruime hoeveelheid deskundigheid, leermogelijkheden en materialen op het gebied van de digitale transformatie.

Informatiebladen van één pagina van Salto Digitaal bieden richtsnoeren en concrete ideeën voor organisaties betreffende de manieren waarop de kaders en instrumenten in projecten kunnen worden gebruikt. **Themakaarten van Salto Digitaal** geven een korte inleiding tot verschillende digitale onderwerpen (zoals AI, STEAM, digitale geletterdheid) en helpen de digitale prioriteit in projecten opnemen. Zie de webpagina van Salto Digitaal: <https://saltodigital.eu>.

De volgende bronnen bieden toegang tot praktijken, materialen, kaders en hulpmiddelen op het gebied van digitale transformatie:

- **Platform met projectresultaten van Erasmus+** — toegang tot alle gefinancierde Erasmus+-projecten (<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects>)
- **Databank met projectresultaten van Europees Solidariteitskorps** — toegang tot alle gefinancierde projecten van het Europees Solidariteitskorps (<https://youth.europa.eu/solidarity/projects>)
- **Salto-onderzoekscentrum Digitaal** — materialen, richtsnoeren en hulpmiddelen voor digitale transformatie in onderwijs, opleiding en jeugdzaken (bv. informatiebladen van één pagina en themakaarten) (<https://salto-digital.eu>)
- **DigComp 2.2** — het digitale competentiekader voor burgers (<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415>)
- **DigCompOrg** — het Europese kader voor digitaal bekwame onderwijsorganisaties (https://joint-research-centre.ec.europa.eu/european-framework-digitally-competent-educational-organisations-digcomporg/digcomporg-framework_en)
- **DigCompEdu** — het digitale competentiekader voor onderwijsactoren (https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en)

- **Selfie-instrument voor schoolbrede planning** — voor de beoordeling van de sterke en zwakke punten van een school wat het gebruik van technologie betreft
(<https://education.ec.europa.eu/selfie>)
- **Selfie voor leerkrachten** — instrument waarmee leerkrachten hun eigen sterke en zwakke punten wat het gebruik van technologie betreft, kunnen beoordelen
(<https://education.ec.europa.eu/selfie-for-teachers>)
- **Europese hub voor digitaal onderwijs** — een gemeenschap voor samenwerking, uitwisseling van beste praktijken en de ontwikkeling van oplossingen, samen met belanghebbenden uit alle onderwijs- en opleidingssectoren
(<https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan/european-digital-education-hub>)
- **Europees platform voor schoolonderwijs** — een ontmoetingsplek voor alle belanghebbenden uit sectoren vanaf voor- en voorschoolse educatie en opvang tot basis- en middelbaar onderwijs, met inbegrip van initieel beroepsonderwijs en -opleiding, waar nieuws, interviews, publicaties, praktijkvoorbeelden, cursussen en partners voor Erasmus+-projecten kunnen worden gevonden
(<https://school-education.ec.europa.eu>)
- **eTwinning** — een gemeenschap voor samenwerking tussen scholen, met inbegrip van instellingen voor initieel beroepsonderwijs en -opleiding, in Europa
(<https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning>)
- **Epale** — elektronisch platform voor volwassenenonderwijs in Europa, gemeenschap van vakmensen werkzaam in het volwassenenonderwijs
(<https://epale.ec.europa.eu>)
- **Europass-instrument voor de beoordeling van digitale vaardigheden** — waarmee particulieren hun digitale vaardigheden kunnen toetsen
(<https://europa.eu/europass/digitalskills/screen/home?lang=nl>)
- **Euroguidance** — een netwerk van nationale centra voor begeleiding, hulpmiddelen en informatie in Europese landen
(<https://euroguidance.nl>)
- **HEInnovate** — een zelfreflectie-instrument waarmee instellingen voor hoger onderwijs hun innovatiepotentieel kunnen verkennen
(<https://www.heinnovate.eu>)
- **Europese studentenpas** — een initiatief om studenten en instellingen voor hoger onderwijs door middel van vereenvoudigde administratieve processen en betere digitalisering te helpen bij Erasmus+-uitwisselingen. Dit initiatief omvat drie instrumenten: de Erasmus+-app, het netwerk voor gegevensuitwisseling “Erasmus without Paper” en de Europese studentenpas (<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/european-student-card-initiative>).

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie